

ΕΝΟΤΗΤΑ 31

Α΄ Παγκοσμίος πόλεμος

Τα αίτια

Ιμπεριαλισμός

Η πολιτική επέκτασης των βιομηχανικά αναπτυγμένων κρατών σε βάρος άλλων.

Εθνικισμός

Οι λαοί της Ευρώπης δεν ήταν διατεθειμένοι να ανεχτούν την προσβολή της εθνικής τους αξιοπρέπειας, προκειμένου να διατηρηθεί η ειρήνη.

Μιλιταρισμός

Ο υπερτονισμός των στρατιωτικών αξιών επικρατούσε όλο και περισσότερο, ευνοώντας την ανάπτυξη της πολεμικής βιομηχανίας και αναδεικνύοντας τη θέση ότι ο πόλεμος ήταν ο κύριος τρόπος επίλυσης των διεθνών διαφορών.

Τα αντίπαλα στρατόπεδα

Κεντρικές Δυνάμεις ή Τριπλή συμμαχία: Γερμανία, Αυστρία, Ιταλία.

Εγκάρδια συνεννόηση ή Αντάντ: Βρετανία, Γαλλία, Ρωσία.

Η αφορμή

Αφορμή ήταν η δολοφονία του διαδόχου του αυστριακού Θρόνου Φερδινάνδου Φραγκίσκου στο Σεράγεβο της Βοσνίας τον Ιούν. του 1914.

Τα κύρια μέτωπα

Δυτικό μέτωπο: Γερμανία - Γαλλία, Βρετανία.

Ανατολικό μέτωπο: Γερμανία - Ρωσία.

Βαλκανικό μέτωπο: Αυστροουγγαρία, Οθωμανική Αυτοκρατορία, Βουλγαρία - Σερβία, Ελλάδα.

Συμμαχίες και ανακατατάξεις

Κεντρικές Δυνάμεις:

Τον Οκτ. του 1914 μπήκε στο πλευρό τους η Οθωμανική αυτοκρατορία.

Το 1915 συμμαχισε μαζί τους και η Βουλγαρία.

Αντάντ:

Οργάνωσε επιχείρηση κατάληψης των Δαρδανελίων, για να ανοίξει τα Στενά και να βοηθήσει τη Ρωσία. Αποκρούστηκε όμως από τον τουρκικό στρατό.

Αποβίβασε στρατεύματα στη Θεσσαλονίκη, μεταφέροντας τον πόλεμο στην Ελλάδα.

- Συμμάχησε μαζί της η Ιταλία, με υποσχέσεις για εδαφικά ανταλλάγματα.

Οι επιχειρήσεις του 1916

Μεγάλη επίθεση της Γερμανίας το Φεβρ. του 1916 στο Βερντέν.

Γαλλοβρετανική επίθεση στο Σομ.

Η καμπή του 1917

Γαλλία: αναπτύχθηκε ισχυρό σοσιαλιστικό αντιπολεμικό κίνημα και εκδηλώθηκαν ανταρσίες στο μέτωπο που καταπνίγηκαν.

Ρωσία: εκδηλώθηκε η Οκτωβριανή επανάσταση του 1917 και η κομμουνιστική κυβέρνηση, αφού σύναψε συνθήκη ειρήνης με τη Γερμανία, αποσύρθηκε από τον πόλεμο.

ΗΠΑ: συμμάχησαν με την Αντάντ τον Απρ. του 1917 και συνέβαλαν καθοριστικά στη νίκη της.

Ελλάδα: τον Ιούνιο του 1917 εισήλθε στον πόλεμο ως σύμμαχος της Αντάντ.

Προς το τέλος του πολέμου

Στη Γερμανία ξέσπασε σοσιαλιστική επανάσταση, που ανέτρεψε τον κάιζερ.

Απολογισμός του πολέμου: περίπου 8.000.000 νεκροί, 20.000.000 τραυματίες και τεράστιες υλικές καταστροφές.